

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1788/2023
05.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца ХРАСТОВАЧА ДОО Пожаревац, чији је пуномоћник Тамара Ковачевић, адвокат у ..., против туженог Јавно предузеће за газдовање шумама СРБИЈАШУМЕ са п.о. Београд, чији је пуномоћник Драган Милорадовић, адвокат у ..., ради накнаде штете, вредност предмета спора 14.304.035,00 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 7039/22 од 15.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 05.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 7039/22 од 15.06.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 6161/2019 од 07.06.2022. године обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 14.304.035,00 динара са законском затезном каматом почев од 18.06.2019. године до исплате и да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 1.056.242,35 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 7039/22 од 15.06.2023. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку која је учињена у поступку пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – др. закон), Врховни суд је одлучио да ревизија туженог није основана.

У доношењу побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Тужени истиче битну повреду одредаба парничног поступка од стране другостепеног суда у оцењивању правилности утврђеног чињеничног стања применом одредбе члана 8. и члана 231. Закона о парничном поступку. Тиме суштински оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, што у овој парници према одредбама члана 407. став 2. Закона о парничном поступку није дозвољен ревизијски разлог.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, на основу ког је донета побијана пресуда, тужилац обавља делатност производње, дораде и продаје семенских роба, а основна делатност му је гајење жита и других усева и засада, на парцелама које се налазе у границама ловишта Храстовача којим управља тужени. Са Институтом за кукуруз Земун Поље тужилац је уговорио производњу семенског кукуруза за 2019. годину, којим су договорили производњу конкретних хибрида семенског кукуруза, планиране приносе и цене, на одређеним парцелама, на основу ког уговора је тужилац засејао семенски кукуруз на утврђеној површини од 100,416 ха. Након сејања тужилац је предузео мере заштите производње од дивљачи, тако што је обилазио парцеле тракторима, осветљавао површине рефлекторима, бацао петарде и прскао репелентима који служе за одбијање дивљачи, те око парцела поставио електричну ограду „пастирицу“. И поред тога, почев од 05.05.2019. године, у парцеле засејане семенским кукурузом долазило је у више наврата до продора дивљих свиња које су ровањем тла у потрази за храном оштетиле усеве семенског кукуруза. На позив туженог, контролу оштећења усева извршио је Институт за кукуруз у два наврата и то: дана 13.05.2019. године и 23.05.2019. године, када је констатовао да је стање усева лоше јер су дивље свиње повадиле хибриде и да није сврсисходно пријављивати производњу, с обзиром да је склоп линија „оца“ испод минимума да би се очекивала оплодна и принос. По предлогу тужиоца у ванпарничном поступку, одређено је вештачење вештака струке геодезије, који је утврдио у налазу од 30.05.2019. године да се површине о којима је реч налазе у два комплекса, први са делом који је био посејан хибридом ЗП-434, а делом посејан хибридом ЗП-666, да је други комплекс посејан хибридом ЗП-666. Дана 18.06.2019. године, налаз је сачинио и вештак пољопривредне струке, који је утврдио затечено стање оштећених усева и констатовао да је усев уништен 100 %, иако је сетва обављена по упутству које је дато од стране Института за кукуруз Земун Поље. По наступању штете, дана 09.05.2019. године, тужилац је туженом пријавио штету и захтевао да му се штета накнади. Комисија туженог је истог дана по пријему захтева извршила обилазак оштећења, међутим том приликом није сачинила записник о чињеничном стању на терену, већ је исти сачинила накнадно дана 14.05.2019. године и доставила туженом, који записник није потписао. У записнику је констатовано да тужилац није предузео ниједну меру заштите. Након обезбеђења доказа, тужилац је пресејао парцеле, и то парцеле засејане хибридом ЗН 434 силажним кукурузом (50 хектара), парцелу засејану хибридом ЗН 666 сојом (39 хектара) и кукурузом (10 хектара), које културе је берба извршена септембра 2019. године. Судски вештак пољопривредне струке Слободан М. Церанић, утврдио је да укупна

штета износи 14.304.035,00 динара, уз узимање у обзир извршено пресејавање и вредност остварену таквим пресејавањем и утицај на укупну штету за коју тужилац тражи накнаду. Тужени је приговорио недостатак пасивне легитимације, оспорио је основ тужиоцу за коришћење катастарских парцеле ... и ... КО ..., и навео да тужилац није предузео мере заштите како би се спречила штета.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд, је приговор недостатка пасивне легитимације туженог одбио као неоснован, применом одредаба члана 88. и 89. Закона о дивљачи и ловству. Наводе туженог којима оспорава тужиоцу право коришћења парцела ... и ... КО ... на којима је уништен засад, првостепени суд је оценио као неосноване, оценом доказа из којих закључује да је тужени пренео право коришћења на спорним парцелама на овде тужиоца. Стога, првостепени суд налази да тужилац има право на накнаду штете проузроковану од дивљих свиња које су ровањем тла уништиле усеве тужиоца у обиму од 100%, а да је одговорност туженог за штету објективна, и применом члана 4. Правилника о мерама за спречавање штете од дивљачи и штете над дивљачи и поступку и начину утврђивања штете, члана 87. и 88. Закона о дивљачи и ловству, обавезује туженог да тужиоцу накнади штету у износу од 14.304.035,00 динара, са законском затезном каматом почев од 18.06.2019. године, као дана вештачења, применом члана 189. став 2. и члана 185. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд одбија жалбу туженог и потврђује првостепену пресуду прихватајући у свему разлоге првостепеног суда.

Врховни суд налази да ревизија туженог није основана.

Предмет тужбеног захтева у овој парници је накнада штете настале по тужиоца као последица ровања дивљих свиња, уништењем усева у обиму од 100% на парцелама које се налазе у границама ловишта Храстовача којим управља тужени.

Према члану 4. став 1. тачка 10. Закона о дивљачи и ловству („Сл. гласник РС“ бр.18/2010 и 95/2018 (др. закон)) корисник ловишта је једно правно лице коме је дато право на газдовање ловиштем. Према одредби члана 4. став 1. тачка 4. наведеног Закона, газдовање ловиштем обухвата скуп мера за заштиту, управљање, лов, коришћење и унапређивање популација дивљачи у ловишту, заштиту, очување и унапређивање станишта дивљачи и заштиту, уређивање и одржавање ловишта. Чланом 87. Закона о дивљачи и ловству, прописано је да корисник ловишта, власник и корисник земљишта, вода и шума на којима се ловиште налази, као и власник и корисник површина ван ловишта на којима се дивљач налази, дужан је да предузима све неопходне мере ради спречавања штете коју дивљач може починити људима и имовини. Чланом 88. прописано је да правно односно физичко лице коме је дивљач проузроковала штету има право на накнаду штете само ако је предузело прописане мере за спречавање штете од дивљачи, док је ставом два прописано да штету у ловишту коју ловостајем проузрокује заштићена дивљач дужан је да надокнади корисник ловишта. Нема спора међу странкама да је захтев за накнаду штете тужилац поднео туженом у року прописаном одредбом члана 89. Закона, а из утврђених чињеница произилази и да је тужени поступао по захтеву тужиоца. Чланом 3. Правилника о мерама за спречавање штете од дивљачи и штете на дивљачи и поступку

и начину утврђивања штете („Службени гласник РС“, 2/2012) прописан је низ мера које се предузимају у ловишту ради спречавања штете од дивљачи, а чланом 4. истог Правилника низ мера ради спречавања штете од дивљачи које је дужан да предузме власник и корисник имовине.

Из цитираних законских одредби, постоји објективна одговораност на страни туженог као корисника ловишта за штету проузроковану тужиоцу по правилима о објективној одговорности из чланова 173. и 174. Закона о облигационим односима јер се дивље животиње (дивљач) сматрају опасним стварима. Од одговорности тужени се може ослободити под условима из члана 177. тог закона. Према тој одредби, ималац се ослобађа од одговорности ако докаже да штета потиче од неког узрока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети ни избећи или отклонити (став први), или ако докаже да је штета настала искључиво радњом оштећеног или трећег лица коју он није могао предвидети и чије последице није могао избећи или отклонити (став други). Ималац се ослобађа од одговорности делимично ако је оштећени делимично допринео настанку штете (став трећи), а ако је настанку штете делимично допринело треће лице, оно одговара оштећеном солидарно са имаоцем штете и дужно је сносити накнаду сразмерно тежини своје кривице (став четврти).

Међутим, ниједан од основа за ослобађање од одговорности тужени у овој парници није доказао. Према разлозима побјане пресуде, тужилац јесте предузео све битне мере заштите производње од дивљачи да би спречио штету. Утврђено чињенично стање тужени не може побјати наводима ревизије. Такође, не може се ревизијом побјати утврђено чињенично стање ни о тужиоцу као кориснику земљишта које је засејао усевом, на којима је штета причињена од дивљих свиња.

Стога, у ситуацији када су тужиоцу засађени усеви уништени у обиму од 100%, одговорност за насталу штету је на туженом, будући да мере које је предзео нису биле довољне да спречи настанак штете (недовољне количине хране за многобројну дивљач), док је тужилац мере заштите предузео, па су судови правилном применом материјалног права из члана 87 и 88. Закона о дивљачи и ловству нашли да постоји обавеза на страни туженог да накнади насталу штету у висини од 14.304.035,00 динара са законском затезном каматом почев од 18.06.2019. године, у смислу члана 189. став 2. Закона о облигационим односима.

Наводи ревидента о подељеној одговорности не могу се прихватити као основани, будући да није утврђен допринос тужиоца у насталој штети. Напротив, тужилац је испунио законски услов који се тиче предузимања мера заштите од дивљачи (постављање пастирице, осветљавање рефлекторима, прскање репелантима) и има право да захтева накнаду штету. Са друге стране, мере које је тужени предузео показале су се као недовољне, што је за последицу имало штету на страни тужиоца која се огледа у немогућности испуњења уговорне обавезе према Институту за кукуруз Земун поље.

Врховни суд прихвата разлоге изнете у правноснажној другостепеној пресуди за усвајање тужбеног захтева за накнаду штете, па се ревидент у смислу одредбе члана 414. став 2. Закона о парничном поступку упућује на образложење нижестепених судова, без потребе за детаљнијим образлагањем одлуке.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу првом изреке.

Одлуку о захтеву тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка, Врховни суд, донео је применом члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, а у вези са одредбом члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, јер трошкови на име састава одговора на ревизију нису били потребни ради вођења парнице, нити су досуђени трошкови на име судске таксе на одговор на ревизију јер износ таксе није опредељен у складу са одредбом члана 163. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић